PODLASKI ZWIĄZEK LEKARZY PRACODAWCÓW
POROZUMIENIE ZIELONOGÓRSKIE

PRZEWODNIK PZLP PZ

Zaświadczenia w POZ

PZ PODLASIE

Przewodnik dla lekarzy rodzinnych



Zarząd PZLP PZ

Dla lekarzy i członków PZLP PZ

Stan prawny przyjęty w opracowaniu: 30 października 2026 r.

www.pz.podlasie.pl

Spis treści

Kliknij temat, aby przejść do właściwej części przewodnika.

Zakres przewodnika 4

Wprowadzenie 4

Rozdział 1 Dzieci szkoła i edukacja 5

1 Zaświadczenia do szkół artystycznych sportowych i mundurowych 6

1.1 Publiczna szkoła muzyczna lub plastyczna 6

1.2 Szkoła wojskowa oddział przygotowania wojskowego i oddział o profilu mundurowym 6

1.3 Szkoła sportowa szkoła mistrzostwa sportowego lub oddział sportowy 7

2 Zaświadczenie o zdolności do uczestniczenia w zwykłych lekcjach WF 8

3 Ograniczenie określonych ćwiczeń lub zwolnienie z WF 8

4 Zaświadczenie o zakończeniu infekcji i możliwości powrotu do żłobka przedszkola lub szkoły 10

5 Zaświadczenie o konieczności stosowania diety eliminacyjnej 11

6 Zaświadczenia do zajęć pozaszkolnych gimnastyki korekcyjnej basenu i innych aktywności 12

7 Zaświadczenia dotyczące dostosowania warunków egzaminu ósmoklasisty i matury 13

8 Potwierdzenie szczepienia przeciw WZW B na potrzeby praktyk zawodowych 15

9 Badania lekarskie do praktycznej nauki zawodu 15

10 Organizacja wydawania zaświadczeń w POZ 16

Rozdział 2 Sport i testy sprawnościowe 18

1 Pozaszkolne zajęcia sportowe dzieci i młodzieży 18

2 Orzecznictwo sportowe dzieci młodzieży i młodych dorosłych 19

3 Biegi uliczne maratony triathlony i amatorskie zawody sportowe 20

4 Testy sprawnościowe do służb mundurowych 20

5 Nurkowanie lotnictwo i inne aktywności specjalistyczne 21

Rozdział 3 Praca i ubezpieczenia społeczne 23

1 Zwolnienie lekarskie e-ZLA 23

2 ZUS OL-9 zaświadczenie o stanie zdrowia 24

3 KRUS N-14 zaświadczenie o stanie zdrowia 25

4 Badania medycyny pracy zdolność do wykonywania pracy 26

5 Zaświadczenie o karmieniu piersią na potrzeby pracodawcy 27

6 Zaświadczenia o przeciwwskazaniach do określonej pracy 28

7 Organizacja obsługi dokumentów w rejestracji 28

Rozdział 4 Niepełnosprawność i pomoc społeczna 30

1 Zaświadczenie dla powiatowego lub miejskiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności 30

PZ PODLASIE

2 Zaświadczenie do MOPS GOPS lub OPS pomoc społeczna . . . 31
3 Zaświadczenie do przyznania usług opiekuńczych przez MOPS GOPS lub CUS . . . 32
4 Świadczenie wspierające ustalenie poziomu potrzeby wsparcia . . . 33
5 Zaświadczenie do uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego . . . 33
6 Skala Barthel i inne oceny samodzielności . . . 34
7 Zaświadczenia dla kandydatów do pieczy zastępczej i adopcji . . . 35
8 Organizacja obsługi zaświadczeń w rejestracji . . . 35

Rozdział 5 Pozostałe zaświadczenia . . . 37
1 Zaświadczenia dla prywatnych ubezpieczycieli . . . 37
2 Zaświadczenia dla urzędów i postępowań administracyjnych . . . 38
3 Zaświadczenia dotyczące podróży lotów i wyjazdów zagranicznych . . . 39
4 Zaświadczenia o przyjmowanych lekach na potrzeby podróży . . . 40
5 Zaświadczenia dla klubów seniora basenów i zajęć rekreacyjnych . . . 40
6 Zaświadczenia na kolonie obozy i wyjazdy wypoczynkowe . . . 41
7 Badania kierowców i karta konsultacyjna diabetologiczna . . . 42
8 Zaświadczenia do pozwolenia na broń i innych szczególnych uprawnień . . . 43
9 Zaświadczenia o stanie zdrowia na indywidualne życzenie pacjenta . . . 43
10 Zaświadczenie dla kandydata na ławnika . . . 44
11 Pełnomocnictwo pocztowe . . . 44
12 Zaświadczenie o obrażeniach związanych z przemocą domową . . . 44
13 Zestawienie dla rejestracji POZ . . . 45

Rozdział 6 Badania i orzeczenia do celów sanitarno-epidemiologicznych . . . 47

Rozdział 7 Dokumenty z poradni specjalistycznej i szpitala . . . 51
1 Badania potrzebne w AOS lub szpitalu . . . 51
2 Recepty i informacja o leczeniu . . . 51
3 Dokumenty po hospitalizacji oraz pomocy w SOR lub izbie przyjęć . . . 52
4 Zwolnienie lekarskie i postępowanie rejestracji . . . 52

Źródła prawne i urzędowe . . . 53

PZ PODLASIE

Zakres przewodnika

Dzieci i edukacja • sport • praca i ubezpieczenia społeczne • niepełnosprawność i pomoc społeczna • pozostałe zaświadczenia • badania sanitarno-epidemiologiczne • dokumenty z AOS i szpitala

Wprowadzenie

PZ PODLASIE

„Ale ja potrzebuję tego na jutro!”, „Tylko pani doktor robi problemy!”, „W innej przychodni wystawiają bez problemu!”, „Przecież to tylko podpis i pieczątka!” - takie argumenty regularnie padają w gabinetach POZ.

To codzienność wielu przychodni POZ. Presja czasu, emocje, powoływanie się na praktyki innych placówek czy sugerowanie, że odmowa wystawienia dokumentu oznacza brak dobrej woli lekarza, to częste sposoby wywierania nacisku. Niekiedy pacjent jest rzeczywiście w trudnej sytuacji, ale pilność jego sprawy nie zmienia przepisów ani zakresu kompetencji lekarza POZ.

Jeżeli dany dokument należy do kompetencji innego lekarza lub instytucji, wskazanie pacjentowi właściwej ścieżki jest prawidłowym postępowaniem. Nie zwalnia to jednak z udzielenia należnego świadczenia ani z oceny zgłoszonego problemu zdrowotnego. Nie można odsyłać pacjenta tylko dlatego, że dokument mógłby wystawić również inny lekarz.

Zadaniem lekarza POZ jest udzielanie świadczeń zgodnie z wiedzą medyczną, prawem i zakresem kompetencji. Nie ma on obowiązku podpisywania każdego dokumentu przedstawionego przez pacjenta lub instytucję.

W niniejszym opracowaniu omawiamy najczęściej spotykane w praktyce POZ zaświadczenia, orzeczenia i inne dokumenty medyczne. Wyjaśniamy, kto jest uprawniony do ich wystawienia, kiedy stanowią obowiązek lekarza POZ, kiedy powinien zająć się nimi inny lekarz lub instytucja oraz które dokumenty są finansowane przez NFZ, a które mogą być odpłatne. Przedstawiamy również praktyczne rekomendacje PZLP PZ dotyczące postępowania w codziennych sytuacjach.

Przewodnik kierujemy przede wszystkim do lekarzy rodzinnych, a także do pielęgniarek, pracowników rejestracji i kierowników przychodni. Pomaga ustalić, które czynności należą do POZ i jak reagować na próby przenoszenia do przychodni zadań innych podmiotów.

Sprawna opieka wymaga jasnego podziału zadań oraz informacji, gdzie i na jakich zasadach pacjent może uzyskać potrzebny dokument.

> To praktyczny przewodnik dla lekarzy i zespołów POZ, a nie opracowanie prawne ani opinia prawna. Uwagi i propozycje uzupełnień prosimy przesyłać do biura związku: biuro@pz.podlasie.pl, ze wskazaniem fragmentu i krótkim uzasadnieniem.

ROZDZIAŁ 01

Dzieci szkoła i edukacja

PZ PODLASIE

Wprowadzenie

Do przychodni POZ często zgłaszają się rodzice i opiekunowie z prośbą o zaświadczenia wymagane przez szkoły, przedszkola, żłobki, uczelnie lub organizatorów zajęć dodatkowych. Nie wszystkie takie dokumenty są przewidziane przepisami prawa, a samo żądanie instytucji nie oznacza, że lekarz ma obowiązek je wystawić.

W pierwszej kolejności należy rozróżnić dwa pojęcia:

Lekarz orzeka o stanie zdrowia po uprzednim badaniu osobistym lub badaniu za pośrednictwem systemów teleinformatycznych albo łączności oraz po analizie dostępnej dokumentacji medycznej - zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Forma badania musi pozwalać na rzetelną ocenę; przepisy szczególne mogą ustanawiać dodatkowe wymagania. Samo przepisanie rozpoznań nie zastępuje wymaganej oceny orzeczniczej.

Lekarz POZ spełnia warunki określone w art. 6 ustawy o podstawowej opiece zdrowotnej, w tym warunek wyboru przez świadczeniobiorcę zgodnie z art. 9. Nie każdy lekarz pracujący w POZ ma z tego tylko powodu status lekarza POZ.

Jeżeli przepis wymaga dokumentu od „lekarza POZ”, należy stosować tę definicję. Jeżeli wskazuje po prostu „lekarza”, nie wymaga automatycznie statusu lekarza POZ.

Uprawnienie do orzekania, obowiązek sporządzenia dokumentu i sposób finansowania to odrębne kwestie. Art. 16 ustawy o świadczeniach nie ustanawia nieograniczonego obowiązku wydawania dowolnego zaświadczenia, ale chroni określone kategorie dokumentów przed obciążaniem pacjenta opłatą w ramach świadczeń publicznych.

Podstawowe przepisy:

Ustawa z 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej - art. 6.

Ustawa z 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty - art. 42.

Ustawa z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - art. 16 ust. 1 pkt 1.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej.

1 Zaświadczenia do szkół artystycznych sportowych i mundurowych

1.1 Publiczna szkoła muzyczna lub plastyczna

Kto wystawia: lekarz POZ spełniający warunki art. 6 ustawy o POZ

Odpłatność: bezpłatnie, w ramach świadczeń finansowanych przez NFZ.

Podstawa prawna

Art. 142 ust. 2 ustawy z 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe.

Art. 142 ust. 3 tej ustawy - dodatkowe zaświadczenia specjalistyczne.

Art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - zaświadczenia związane z kontynuowaniem nauki.

Omówienie

Kandydat ubiegający się o przyjęcie do **publicznej** (nie prywatnej) szkoły lub placówki artystycznej przedstawia zaświadczenie lekarza POZ o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia kształcenia.

Lekarz POZ nie ocenia predyspozycji artystycznych, umiejętności gry na instrumencie ani możliwości wykonywania określonego zawodu artystycznego. Art. 142 ust. 3 przewiduje odrębnie możliwość wymagania zaświadczenia od właściwego lekarza specjalisty. W przypadku niepublicznych szkół artystycznych zaświadczenie jest wydawane odpłatnie.

Rekomendacja PZLP PZ

Zaświadczenie wystawiamy na druku gabinetowym, wskazując cel wydania dokumentu. Nie wypełniamy formularzy wymagających oceny wykraczającej poza ustawowy zakres orzekania lekarza POZ.

Przykładowa treść

> *Nie stwierdzam przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia kształcenia w publicznej szkole muzycznej.*

1.2 Szkoła wojskowa oddział przygotowania wojskowego i oddział o profilu mundurowym

Kto wystawia: lekarz POZ.

Odpłatność: bezpłatnie, w zakresie ustawowego dokumentu rekrutacyjnego.

Podstawa prawna

Art. 143 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo oświatowe.

Art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Omówienie

W przypadku rekrutacji do szkół i oddziałów wskazanych w art. 143 Prawa oświatowego wymagane jest potwierdzenie *bardzo dobrego stanu zdrowia kandydata, potwierdzonego orzeczeniem lub zaświadczeniem lekarskim wydanym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej*

PZ PODLASIE

Potwierdzenie stanu zdrowia, a możliwość udziału w próbach sprawnościowych to odrębne warunki rekrutacji. Ocena stanu zdrowia wydana przez lekarza POZ odnosi się do kwestii nauki w szkole ponadpodstawowej.

Rekomendacja PZLP PZ

Wystawiamy dokument potwierdzający bardzo dobry stan zdrowia, jeżeli wynik badania i dokumentacja medyczna pozwalają na taką ocenę.

Nie tworzymy dodatkowego zaświadczenia o dopuszczeniu do prób wyłącznie na podstawie regulaminu szkoły.

Przykładowa treść

> *Na podstawie przeprowadzonego badania oraz dostępnej dokumentacji medycznej potwierdzam bardzo dobry stan zdrowia kandydata na potrzeby rekrutacji do oddziału przygotowania wojskowego.*

PZ PODLASIE

1.3 Szkoła sportowa szkoła mistrzostwa sportowego lub oddział sportowy

Kto wystawia: lekarz POZ.

Odpłatność: bezpłatnie.

Podstawa prawna

Art. 137 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo oświatowe.

Art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Omówienie

Art. 137 ust. 1 pkt 1 Prawa oświatowego wymaga *orzeczenia lekarskiego wydanego przez lekarza POZ, potwierdzającego stan zdrowia umożliwiający podjęcie nauki w szkole lub oddziale sportowym.*

Próby sprawności fizycznej stanowią odrębny warunek rekrutacji.

Rekomendacja PZLP PZ

Wystawiamy orzeczenie przewidziane w art. 137, uwzględniając charakter nauki i szkolenia sportowego w danej szkole.

Przykładowa treść

> *Stan zdrowia kandydata umożliwia podjęcie nauki w szkole sportowej.*

2 Zaświadczenie o zdolności do uczestniczenia w zwykłych lekcjach WF

Kto wystawia: nie dotyczy - brak powszechnego obowiązku posiadania takiego zaświadczenia.

Odpłatność: nie dotyczy - nie rekomendujemy tworzenia odpłatnego świadczenia zastępującego niepotrzebny dokument.

Podstawa prawna

Art. 44b ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

§ 4 rozporządzenia MEN z 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.

Rozporządzenie MZ z 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu POZ, załącznik nr 1, część III - profilaktyczne badania lekarskie dzieci i młodzieży.

Omówienie

Przepisy regulują postępowanie w sytuacji ograniczonej lub niemożliwej aktywności fizycznej ucznia. Nie przewidują powszechnego obowiązku uzyskiwania zaświadczenia o zdolności do udziału w zwykłych lekcjach WF.

Ocena możliwości uczestnictwa w zajęciach fizycznych jest elementem profilaktycznych badań lekarskich i bilansów zdrowia.

Rekomendacja PZLP PZ

Nie wystawiamy rutynowych zaświadczeń „uczeń jest zdrowy i może uczestniczyć w WF".

Jeżeli szkoła wymaga takiego dokumentu, powinna wskazać podstawę prawną żądania. Nie ma uzasadnienia dla organizowania dodatkowej wizyty lekarskiej tylko po to, aby potwierdzić możliwość uczestniczenia zdrowego dziecka w obowiązkowych zajęciach.

3 Ograniczenie określonych ćwiczeń lub zwolnienie z WF

Kto wystawia: lekarz - przepis nie wymaga statusu lekarza POZ. Może to być lekarz POZ, AOS, lekarz przyjmujący prywatnie.

Odpłatność: bezpłatnie w ramach NFZ, gdy opinia jest związana z leczeniem, rehabilitacją lub kontynuowaniem nauki.

Podstawa prawna

§ 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia MEN z 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.

Art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Rozporządzenie MZ z 24 września 2013 r., załącznik nr 1, część III - profilaktyczne badania lekarskie.

Omówienie

Rozporządzenie przewiduje dwa rodzaje opinii lekarskich:

Opinię o ograniczonych możliwościach wykonywania określonych ćwiczeń fizycznych.

Opinię o braku możliwości uczestniczenia w zajęciach WF.

PZ PODLASIE

Na ich podstawie dyrektor szkoły podejmuje decyzję o odpowiednim zwolnieniu. Ministerstwo Edukacji potwierdziło, że opinia lekarza POZ jest wystarczająca i dyrektor nie może automatycznie wymagać opinii lekarza innej specjalności.

Jak formułować opinię

Nie każda choroba lub uraz uzasadnia całkowite zwolnienie z WF.

Przykład: choroba układu krążenia

Przeciwwskazane mogą być określone wysiłki siłowe lub o wysokiej intensywności, podczas gdy odpowiednio dobrana aktywność aerobowa pozostaje możliwa. Zależy to od konkretnego rozpoznania i oceny ryzyka.

Przykład: astma oskrzelowa

Samo rozpoznanie astmy nie jest wskazaniem do całkowitego zwolnienia z WF. Uczeń z dobrze kontrolowaną chorobą zazwyczaj może uczestniczyć w aktywności fizycznej, niekiedy z indywidualnymi zaleceniami.

PZ PODLASIE

Przykładowa treść opinii

> Ze względu na stan zdrowia uczeń ma ograniczone możliwości wykonywania następujących ćwiczeń fizycznych: [rodzaj ćwiczeń]. Ograniczenia obowiązują od [data] do [data]. Zakres pozostałej aktywności należy dostosować do wskazanych ograniczeń.

Grupy kwalifikacyjne WF w bilansach zdrowia

Grupa	Znaczenie
A	Zdolny do zajęć WF bez ograniczeń
As	Zdolny bez ograniczeń, dodatkowo uprawiający sport
B	Zdolny do WF z ograniczeniami
Bk	Zdolny do WF z ograniczeniami, wymagający dodatkowych zajęć ruchowych lub korekcyjnych
C	Czasowo lub trwale niezdolny do WF
C1	Niezdolny do zwykłego WF, uczestniczący w zajęciach korekcyjnych

Grupy kwalifikacyjne porządkują ocenę dokonywaną w ramach bilansu. Nie zastępują opinii określającej konkretne ograniczenia i okres ich obowiązywania, jeżeli jest ona potrzebna do zwolnienia z ćwiczeń lub zajęć WF.

Rekomendacja PZLP PZ

Preferujemy wskazywanie konkretnych ograniczeń zamiast całkowitego zwolnienia z WF, jeżeli stan zdrowia dziecka pozwala na bezpieczną aktywność.

Opinia powinna określać czas obowiązywania i rodzaj ograniczeń. Nie ma potrzeby ujawniania nauczycielowi szczegółowego rozpoznania, jeżeli nie jest to niezbędne.